

JULIOL n.86 Terra de fang

REVISTA DE MARRATXÍ

REPORTATGE:

TOT HERBA, CINQUANTA
ANYS DE COMPROMÍS
AMB LA SOSTENIBILITAT
DES DE MARRATXÍ

JAVIER GARCÍA

MESTRE I ESCRIPTOR
MARRATXINER

GEN J

L'ART MEDITERRANI INSPIRA
EL JULIOL MÉS CREATIU

CONEIX LES

ASSOCIACIONS

KALEMBA PERCUSSIÓ

Reportaje:

Tot Herba, cincuenta
años de compromiso
con la sostenibilidad
desde Marratxí

Javier García

Maestro y escritor
marratxiner

GEN J

El arte mediterráneo
inspira el julio más creativo

Conoce las asociaciones

Kalemba Percussió

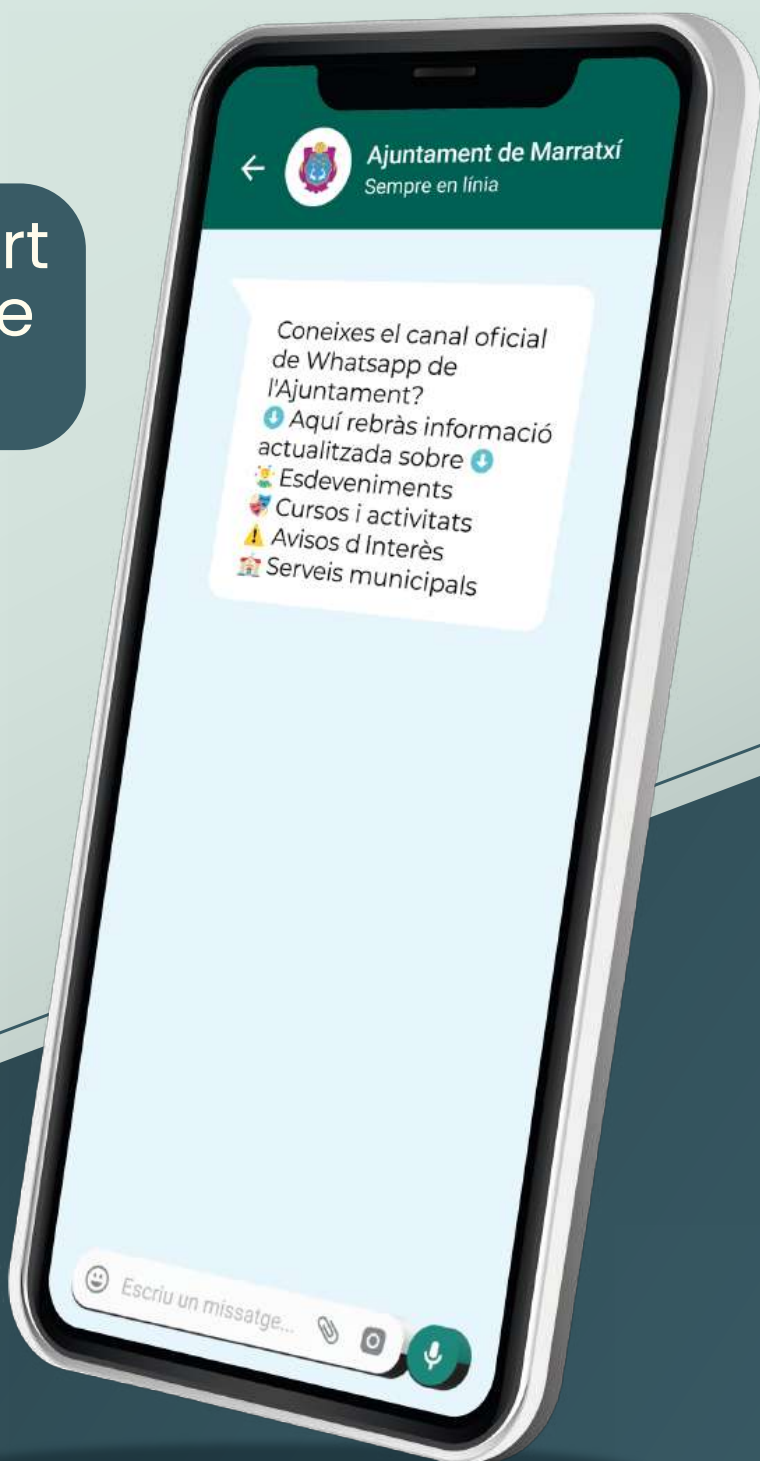
Marratxí al teu WhatsApp

Hola!

L'Ajuntament ha obert el seu canal oficial de Whatsapp

Ja et pots unir!

Més informació a:
marratxi.es

Ajuntament
de Marratxí

Redacció
Redacción
Alberto Fraile
Ana Serra
Marc Descals

Maquetació i disseny gràfic
Maquetación y diseño gráfico
Paula Tomàs

Fotografia
Fotografía
Joan Arbós
Paula Tomàs

Edició i producció
Edición y producción
Deacorde
C/ Gran Via Asima, 2, 10
07009 Palma, Illes Balears
Spain
T +34 971781042
T +34 668861972
info@deacorde.com

Impressió
Impresión
GraficArt Imprinta

Coordinació
Coordinación
Ajuntament de Marratxí
C/ Olesa 66, Sa Cabaneta

4

Ressò/Eco

Esport / Gent Gran / Urbanisme /
Educació / Comerç / Salut / Fires
i Festes / Serveis Socials
Deporte / Gent Gran / Urbanismo /
Educación / Comercio / Salud / Ferias
y fiestas / Servicios sociales

8

Reportatge/Reportaje

» Tot Herba
» Tot Herba

14

Mirades/Miradas

» Javier García Navarro; mestre
i escriptor marratxiner
» Javier García Navarro;
maestro y escritor marratxiner

20

GEN J

» L'art mediterrani inspira el
juliol més creatiu
» El arte mediterráneo inspira
el julio más creativo

22

Associacions/Asociaciones

» Kalemba Percussió
» Kalemba Percusión

ESPORT

Escapades Esportives de convivència i diversió

Un total de 225 famílies i 705 participants varen gaudir d'una experiència al Port d'Alcúdia en què esport, convivència i diversió es varen unir per fomentar hàbits de vida saludables i enfortir els vincles familiars. Els participants varen practicar ioga, pilates, pàdel, futbol, bàsquet i aquagym, i varen fer excursions, rutes amb bicicleta i tallers infantils, entre altres activitats.

DEPORTE

Escapadas Deportivas de convivencia y diversión

Un total de 225 familias y 705 participantes disfrutaron de una experiencia en el Puerto de Alcúdia en la que deporte, convivencia y diversión se unieron para fomentar hábitos de vida saludables y fortalecer los vínculos familiares. Los participantes realizaron actividades como yoga, pilates, pádel, fútbol, baloncesto, aquagym, excursiones, rutas en bicicleta y talleres infantiles, entre otras.

GENT GRAN

Brot de Gínjol celebra el seu 20è aniversari

El centre, situat a ses Cases Noves, atén 23 persones i és molt més que un espai diürn per a la gent gran: és un lloc d'acompanyament, trobada, estimulació i benestar. Cada dia s'hi treballa per fomentar l'autonomia personal, millorar la qualitat de vida i combatre la soledat, de manera que s'ha convertit en un referent per a moltes famílies

GENT GRAN

Brot de Gínjol celebra su 20.º aniversario

El centro, ubicado en Ses Cases Noves, atiende a 23 personas y es mucho más que un espacio diurno para mayores: es un lugar de acompañamiento, encuentro, estimulación y bienestar. Cada día se trabaja para fomentar la autonomía personal, mejorar la calidad de vida y combatir la soledad, convirtiéndose en un referente para numerosas familias.

URBANISME

Marratxí i les ECU agilitzen els tràmits urbanístics

El municipi ha concedit sis llicències gràcies a la col·laboració amb les Entitats Col·laboradores Urbanístiques (ECU): quatre corresponents a projectes d'obra nova i dues de parcel·lació. Aquestes entitats tècniques contribueixen a revisar i verificar expedients urbanístics, i ajuden a modernitzar i simplificar els processos administratius.

URBANISMO

Marratxí y las ECU agilizan los trámites urbanísticos

El municipio ha concedido seis licencias gracias a la colaboración con las Entidades Colaboradoras Urbanísticas (ECU): cuatro para proyectos de obra nueva y dos de parcelación. Estos organismos técnicos colaboran en la revisión y verificación de expedientes urbanísticos, contribuyendo a modernizar y simplificar la administración pública.

EDUCACIÓ

Les obres a l'IES Sant Marçal s'aproximen al punt final

Un nou edifici donarà cabuda a quatre noves aules d'ESO i vuit unitats de batxillerat. Les obres acabaran a l'agost perquè l'edifici estigui llest per a l'inici del curs 2026-2027. Aquesta construcció permetrà incrementar la capacitat del centre de 480 a 880 estudiants. El projecte ha estat possible gràcies a la cessió d'un solar contigu al centre.

EDUCACIÓN

Las obras del IES Sant Marçal se acercan a su recta final

Un nuevo edificio albergará cuatro nuevas aulas de ESO y ocho unidades de Bachillerato. Los trabajos concluirán en agosto para que el inmueble esté listo de cara al inicio del curso 2026-2027, lo que permitirá aumentar la capacidad del centro de 480 a 880 alumnos. El proyecto ha sido posible gracias a la cesión de un solar contiguo al instituto.

COMERÇ

El Fang Tapa torna a omplir bars i restaurants

Aquest juliol s'ha celebrat una nova edició del Fang Tapa, una proposta gastronòmica que, per primera vegada, ha unit Sant Marçal i es Figuerà. Un trenet gratuït ha connectat els set establiments participants mitjançant un recorregut circular, mentre els més petits han gaudit de castells inflables.

COMERCIO

El Fang Tapa vuelve a llenar bares y restaurantes

Este mes de julio se ha celebrado una nueva edición del Fang Tapa, una propuesta gastronómica que por primera vez ha unido Sant Marçal y Es Figuerà. Un tren turístico gratuito ha conectado los siete establecimientos participantes mediante un recorrido circular, mientras los más pequeños disfrutaban de castillos hinchables.

SALUT

Marratxí es mulla per l'esclerosi múltiple

La campanya «Mulla't» té com a objectiu sensibilitzar la ciutadania sobre l'esclerosi múltiple i recaptar fons per donar suport a la tasca de l'Associació Balear d'Esclerosi Múltiple. La jornada, celebrada a la Piscina Municipal de sa Cabana, va ser tot un èxit i va tornar a demostrar el compromís solidari dels marratxiners.

SALUD

Marratxí se moja por la esclerosis múltiple

La campaña «Mójate» tiene como objetivo sensibilizar a la ciudadanía sobre la esclerosis múltiple y recaudar fondos para apoyar la labor de la Asociación Balear de Esclerosis Múltiple. La jornada, celebrada en la Piscina Municipal de Sa Cabana, fue un éxito y volvió a demostrar el compromiso solidario de los vecinos de Marratxí.

FIRES I FESTES

Les Festes del Carme omplen Pòrtol d'emoció i tradició

Amb motiu de les Festes del Carme, la plaça de l'Església de Pòrtol va acollir una jornada marcada per la missa solemne i la tradicional processó del Carme. La celebració va culminar a la plaça de Can Flor amb tapes, música, l'actuació del DJ Zidane i un espectacular correfoc a càrrec dels Dimonis des Fang de Marratxí i les Bruixes.

FIRES I FESTES

Las Fiestas del Carme llenan Pòrtol de emoción y tradición

Con motivo de las Fiestas del Carme, la plaza de la Iglesia de Pòrtol acogió una jornada protagonizada por la Misa Solemne y la tradicional Procesión del Carme. La celebración concluyó en la plaza de Can Flor con tapes, música, la actuación del DJ Zidane y un espectacular correfoc a cargo de los Dimonis des Fang de Marratxí y las Bruixes.

SERVEIS SOCIALS

Els horts urbans ja són una realitat a Marratxí

S'han adjudicat 17 parcel·les a veïns i veïnes del municipi, que fa mesos que les conreen, i tres més s'han destinat a entitats i col·lectius, com AMADIP Esment, Creu Roja Marratxí i l'alumnat del CEIP Es Liceu. El municipi suma així nous espais de col·laboració, aprenentatge i participació ciutadana.

SERVICIOS SOCIALES

Los huertos urbanos ya son una realidad en Marratxí

Se han adjudicado 17 parcelas a vecinos del municipio, que llevan meses cultivándolas, y otras tres se han reservado para entidades y colectivos como AMADIP Esment, Cruz Roja Marratxí y el alumnado del CEIP Es Liceu. El municipio incorpora así nuevos espacios para la colaboración, el aprendizaje y la participación ciudadana.

Tot Herba

Cinquanta anys de compromís amb la sostenibilitat des de Marratxí

Cincuenta años de compromiso con la sostenibilidad desde Marratxí

➤ A l'esquerra Miguel Ángel Benito i els seus dos fills. Imatge cedida per Tot Herba.

A la izquierda Miguel Ángel Benito y sus dos hijos. Imagen cedida por Tot Herba.

«Vaig convertir un somni d'infantesa en el meu dia a dia». Amb aquesta frase, Miguel Ángel Benito resumeix una trajectòria que va començar fa gairebé cinquanta anys en un indret tan humil com el garatge de ca la seva padrina, Es Pont d'Inca. Allà, l'any 1976, va néixer Tot Herba, avui una de les empreses més emblemàtiques del teixit econòmic de Marratxí i pionera a Espanya en una època en què parlar de cosmètica natural, sostenibilitat o economia circular encara era tota una raresa.

Més que una empresa, Tot Herba va néixer d'una manera d'entendre la relació entre les persones i la natura, influïda per dues obres que marcaren tota una generació: Els límits del creixement, primer informe del Club de Roma (1972), i Allò petit és bell, de l'economista Ernst F. Schumacher.

«Vàrem decidir allunyar-nos de les modes passatgeres i de les falses promeses. Sempre hem cregut fermament en els valors pels quals apostam: allò natural, allò local, l'economia circular i la solidaritat, sense cap distinció de gènere», explica Benito.

«Convertí un sueño de la infancia en mi día a día». Con esta frase, Miguel Ángel Benito resume una trayectoria que comenzó hace casi cincuenta años en un lugar tan humilde como el garaje de la casa de su abuela, en Es Pont d'Inca. Allí, en el año 1976, nació Tot Herba, hoy parte del tejido económico más emblemático de Marratxí, pionera en España cuando hablar de cosmética natural, sostenibilidad o economía circular era todavía una rareza.

Más que una empresa, Tot Herba nació de una forma de entender la relación entre las personas y la naturaleza, influida por dos obras que marcaron toda una generación: Los límites del crecimiento, primer informe del Club de Roma (1972), y Lo pequeño es hermoso, del economista Ernst F. Schumacher.

«Decidimos alejarnos de las modas pasajeras y de las falsas promesas. Siempre hemos creído firmemente en los valores por los que apostamos. Lo natural, lo local, la economía circular y la solidaridad, sin distinciones de género», explica Benito.

Una empresa pionera i compromesa

La cosmètica natural pràcticament no existia com a sector, i obrir-s'hi camí exigia convicció i perseverança. «Encara que el recorregut no va estar exempt d'entrebancs, vàrem ser pioners de la cosmètica natural a Espanya. Hem continuat per pur convenciment, insistència i resistència».

Allò que començà com un petit laboratori artesanal acabà convertint-se en una empresa capdavantera, sempre fidel a una manera de produir que posa per davant el territori, les persones i el respecte pel medi ambient.

Benito recorda amb orgull algunes fites, com l'impuls de la primera edició d'Exposalud a Madrid, on aconseguiren convèncer el batle d'aleshores, Enrique Tierno Galván, perquè cedís el pavelló d'Agricultura; la incorporació a la Guia Sostenible de Mallorca i el reconeixement de REZERO.

Un dels episodis que recorda amb més emoció arribà durant la pandèmia, quan Tot Herba posà tota la seva producció d'alcohol a disposició de les autoritats per protegir els

Una empresa pionera y comprometida

La cosmètica natural apenas existía como sector y abrirse paso exigía convicción y resistencia. «Aunque el camino no estuvo exento de obstáculos fuimos pioneros de la cosmética natural en España. Seguimos por puro convencimiento, insistencia y resistencia».

Lo que comenzó como un pequeño laboratorio artesanal terminó convirtiéndose en una empresa pionera, siempre fiel a una manera de producir que prioriza el territorio, las personas y el respeto por el medio ambiente.

Benito recuerda con orgullo algunos hitos: el impulso de la primera edición de Exposalud en Madrid, donde convencieron al entonces alcalde, Enrique Tierno Galván, para ceder el pabellón de Agricultura, la incorporación a la Guía Sostenible de Mallorca y el reconocimiento de REZERO.

Uno de los episodios que recuerda con mayor emoción llegó durante la pandemia, cuando Tot Herba puso toda su producción de alcohol a disposición de las autoridades

professionals que treballaven en primera línia. Aquest compromís fou reconegut posteriorment amb el Premi Ramon Llull, una de les màximes distincions institucionals de les Illes Balears.

Tradició i innovació

Però si hi ha una cosa que distingeix Tot Herba és la seva manera d'entendre la innovació: lluny de rompre amb el passat, ha construït el seu creixement damunt el coneixement tradicional de les plantes mediterrànies.

«Per a nosaltres, la tradició i la ciència són inseparables; de fet, aquest equilibri és el primer pas en el desenvolupament de cadascun dels nostres productes».

Benito recorda amb gratitud Antoni Gamundí i Bernat Vallori, mestres que despertaren la seva passió per la natura i li ensenyaren a estudiar-la amb rigor, un llegat que continua ben viu al laboratori de Marratxí.

«Hem heretat aquest coneixement centenari sobre les plantes autòctones. Prenem aquestes receptes tradicionals i unes matèries primeres seleccionades amb molta cura, i les combinam amb tècniques modernes d'extracció i control de qualitat. Així obtenim compostos completament naturals que van molt més enllà de les modes passatgeres. Fa anys que apostam per la nostra cultura mediterrània, actualitzant la saviesa popular amb rigor científic per adaptar-la als usos contemporanis, amb productes naturals, eficaços i respectuosos amb el planeta».

La fragància de Mallorca

Lavanda, romaní, camamí, sàlvia, ametla o herba de Sant Joan formen part d'unes formulacions que han convertit Tot Herba en un referent de la cosmètica natural estretament vinculada al paisatge mediterrani.

para proteger a quienes trabajaban en primera línea, un compromiso reconocido después con el Premio Ramón Llull, uno de los mayores reconocimientos institucionales de Baleares.

Tradición e innovación

Pero si hay algo que distingue a Tot Herba es su manera de entender la innovación: lejos de romper con el pasado, ha construido su crecimiento sobre el conocimiento tradicional de las plantas mediterráneas.

«Para nosotros, la tradición y la ciencia son inseparables; de hecho, ese equilibrio es el primer paso en el desarrollo de cada uno de nuestros productos».

Benito recuerda con gratitud a Antonio Gamundi y Bernat Vallori, maestros que despertaron su pasión por la naturaleza y le enseñaron a estudiarla con rigor, un legado que sigue vivo en el laboratorio de Marratxí.

«Heredamos ese conocimiento centenario sobre las plantas autóctonas. Tomamos esas recetas tradicionales y materias primas seleccionadas con cariño, y las unimos con técnicas modernas de extracción y control de calidad. Así logramos compuestos totalmente naturales que van más allá de modas pasajeras. Llevamos años apostando por nuestra cultura mediterránea, actualizando la sabiduría popular con rigor científico para adaptarla a un uso contemporáneo, con productos naturales, eficaces y respetuosos con el planeta».

La fragancia de Mallorca

Lavanda, romero, manzanilla, salvia, almendra o hipérico forman parte de unas formulaciones que han convertido a Tot Herba en un referente de la cosmética natural ligada al paisaje mediterráneo.

Aquesta voluntat de preservar el patrimoni de Mallorca també es reflecteix en la incorporació de Flor d'Ametler, una de les fragàncies més emblemàtiques de l'illa, creada originàriament pel químic Bernat Vallori i que trobà continuïtat a Tot Herba com a símbol de la memòria olfactiva mallorquina.

Un dels projectes que resumeix millor aquest compromís amb la sostenibilitat és la línia creada per al sector hotelier.

«Va néixer de la mà de cadenes hoteleres compromeses, com Garden Hotels o Universal Hotels. Només durant el primer any aconseguírem eliminar més d'un milió d'envasos de plàstic d'un sol ús. Avui aquest estalvi ja és incalculable».

A aquesta iniciativa s'hi afegeix "El Refill", un sistema que permet adquirir els productes a granel i reutilitzar els envasos. En els darrers anys, Tot Herba també ha volgut compartir la seva manera d'entendre la natura amb les persones que visiten Mallorca. Tot començà amb el projecte educatiu "Conèixer és estimar", adreçat als escolars i concebut per despertar la curiositat dels més joves a través de l'olfacte.

«Obrim les portes als més joves per retornar-los el contacte amb la natura més autèntica. Els ensenyem a descobrir l'entorn mitjançant l'olfacte, un sentit que avui dia tenim massa adormit, però que és capaç de despertar les emocions més profundes i els records més perdurables».

Amb el temps, aquella iniciativa evolucionà fins a convertir-se també en una proposta pensada per als visitants interessats a descobrir una altra Mallorca, més enllà del turisme convencional, diversificant així l'oferta turística de Marratxí amb una experiència basada en la natura i la sostenibilitat.

Esa voluntad de preservar el patrimonio de Mallorca también se refleja en la incorporación de Flor d'Ametler, una de las fragancias más emblemáticas de la isla, creada originalmente por el químico Bernat Vallori, que encontró continuidad en Tot Herba como símbolo de la memoria olfativa mallorquina.

Uno de los proyectos que mejor resume ese compromiso sostenible es la línea creada para el sector hotelero.

«Nació de la mano de cadenas hoteleras comprometidas como Garden Hotels o Universal Hotels. Solo en el primer año logramos eliminar más de un millón de envases de plástico de un solo uso. ¡Hoy el ahorro ya es incalculable!». A esta iniciativa se suma "El Refill", sistema que permite adquirir los productos a granel y reutilizar los envases.

En los últimos años, Tot Herba ha querido compartir su manera de entender la naturaleza con quienes visitan Mallorca. Todo comenzó con un proyecto educativo dirigido a escolares, "Conèixer és estimar", concebido para despertar la curiosidad de los más jóvenes a través del olfato.

«Abrimos nuestras puertas a los más jóvenes para devolverles el contacto con la naturaleza pura. Les enseñamos a descubrir el entorno mediante el olfato, un sentido hoy en día adormecido, pero capaz de despertar las emociones más profundas y los recuerdos más duraderos».

Con el tiempo, aquella iniciativa evolucionó hasta convertirse en una propuesta dirigida también al visitante interesado en descubrir otra Mallorca, más allá del turismo convencional, diversificando la oferta turística de Marratxí con una experiencia basada en la naturaleza y la sostenibilidad.

Cor marratxiner

Malgrat la pròxima obertura d'un laboratori a Lleó per reforçar la seva presència internacional, Benito insisteix que el vincle amb Marratxí continua intacte.

«El nostre cor continua sent a Marratxí. Tenim el compromís ferm de mantenir-hi la seu i el laboratori principal, on elaboram amb estima els productes destinats als nostres veïnats i al mercat local. Per poder créixer, ser competitius i dur la nostra essència a països com la Xina o Alemanya, els costos actuals ens obliguen a mirar més enllà de la mar. Per això, enguany obrirem un nou laboratori a Lleó. Aquesta passa ens ajudarà a consolidar la nostra presència internacional sense perdre les nostres arrels».

Aquest compromís amb el territori també mira cap al futur. La plantació de 1.500 ametlers en una finca de Sencelles, l'ampliació dels cultius ecològics de camamilla, lavanda i romaní, i la finalització d'un nou obrador de transformació agrària reforcen l'aposta de l'empresa per una producció integrada dins el paisatge mediterrani.

Cinc dècades després que un somni prengué forma al garatge des Pont d'Inca, Tot Herba continua creixent sense renunciar a la filosofia que inspirà les seves primeres passes, evolucionant, obrint nous mercats i afrontant el relleu generacional sense perdre la seva identitat. ■

Corazón marratxiner

Pese a la próxima apertura de un laboratorio en León para reforzar su presencia internacional, Benito insiste en que el vínculo con Marratxí permanece inalterable. «Nuestro corazón sigue en Marratxí. Tenemos el compromiso firme de mantener aquí nuestra sede y el laboratorio principal, donde creamos con cariño los productos para nuestros vecinos y todo el mercado local. Para poder crecer, ser competitivos y llevar nuestra esencia a países como China y Alemania, los costes actuales nos obligan a mirar más allá del mar. Por esta razón, este año abriremos un nuevo laboratorio en León. Este paso nos ayudará a consolidar nuestra presencia internacional sin perder nuestras raíces».

El compromiso con el territorio también mira al futuro: la plantación de 1.500 almendros en una finca de Sencelles, la ampliación de los cultivos ecológicos de manzanilla, lavanda y romero, y la finalización de un nuevo obrador de transformación agraria refuerzan su apuesta por una producción integrada con el paisaje mediterráneo.

Cinco décadas después de que un sueño tomara forma en el garaje de Es Pont d'Inca, Tot Herba continúa creciendo sin renunciar a la filosofía que inspiró sus primeros pasos, evolucionando, abriendo nuevos mercados y afrontando el relevo generacional sin perder su identidad. ■

LA VÍSPERA

Manuel Jabois. ALFAGUARA

La família és una de les figures més estudiades i repensades de la història. Manuel Jabois li dona una volta més a aquesta institució per revisar-la de dalt a baix amb uns personatges misteriosos i amb una història encapsulada en 24 hores. Aquesta crua novel·la s'inspira en una família gallega i demostra que, en el fons, qualsevol familiar pot ser un autèntic desconegut.

La familia es una de las figuras más estudiadas y repensadas de la historia. Manuel Jabois le da una vuelta más a esta institución para revisarla de arriba a abajo con unos personajes misteriosos y con una historia encapsulada en 24 horas. Esta cruda novela se inspira en una familia gallega y demuestra que, en el fondo, cualquier familiar puede ser un auténtico desconocido.

LA BOLA

Vicente Verdú. ALFAGUARA

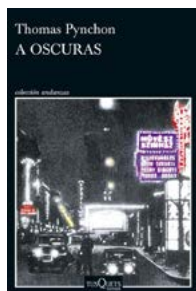

En plena crisi econòmica, una dona sense rostre i amb un nom inventat va revolucionar el sector periodístic espanyol. Sota el pseudònim de Mar de Marchis, María Jesús Marhuenda Irastorza va crear Jot Down, va escriure per a El País i va fer que un munt de periodistes bavejassin sense saber ben bé qui era la dona ambiciosa que hi havia darrere de les telefonades, els correus i les fotografies pujades de to. Vicente Verdú fa una radiografia d'un personatge real digne de ficció.

En plena crisis económica, una mujer sin rostro y con un nombre inventado revolucionó el sector periodístico español. Con el pseudónimo de Mar de Marchis, María Jesús Marhuenda Irastorza creó Jot Down, escribió en El País e hizo que un montón de periodistas babeasen sin saber del todo quién era la mujer ambiciosa que se escondía detrás de las llamadas, de los correos y las fotografías subidas de tono. Vicente Verdú hace una radiografía de un personaje real digno de ficción.

A OSCURAS

Thomas Pynchon. TUSQUETS EDITORES

Hicks McTaggart és un detectiu privat que ha de localitzar una hereva americana. La recerca el fa endinsar-se en l'Europa dels anys trenta, on Hitler guanya poder i Mussolini es consolida. El protagonista ha de relacionar-se amb nazis, agents soviètics, espies britànics i ballarins de swing per tal de tornar sa i estalvi a Milwaukee, a casa seva.

Hicks McTaggart es un detective privado que tiene que localizar una heredera americana. La búsqueda lo hace adentrarse en la Europa de los años 30, donde Hitler gana poder y Mussolini se consolida. El protagonista tiene que relacionarse con nazis, agentes soviéticos, espías británicos y bailarines de swing con la finalidad de volver sano y salvo a Milwaukee, a su hogar.

JAVIER

› Llegeix
l'entrevista
sencera:
mtxi.es

Lee la
entrevista
completa:
mtxi.es

**«Educar no consisteix a imposar,
sinó a acompanyar i validar»**

Javier García Navarro (Llucmajor, 1991) és mestre, pare de dos infants i veí de Marratxí. Apassionat per l'educació i el desenvolupament emocional durant la infància, compagina la seva tasca docent amb la lectura, l'esport i la vida familiar. Amb *Compartir no es fácil* debuta en la literatura infantil amb un conte que neix de la seva experiència com a mestre i com a pare i que convida infants, famílies i educadors a reflexionar sobre l'empatia, la convivència i la importància de comprendre les emocions abans de jutjar les conductes.

**«Educar no consiste en imponer,
sino en acompañar y validar»**

Javier García Navarro (Llucmajor, 1991) es maestro, padre de dos hijos y vecino de Marratxí. Apasionado por la educación y el desarrollo emocional en la infancia, compagina su labor docente con la lectura, el deporte y la vida familiar. Con *Compartir no es fácil* debuta en la literatura infantil con un cuento que nace de su experiencia como docente y padre y que invita a niños, familias y educadores a reflexionar sobre la empatía, la convivencia y la importancia de comprender las emociones antes de juzgar las conductas.

Mestre i escriptor marratxiner
Maestro y escritor marratxiner

GARCÍA

Ets veí de Marratxí. T'agradaria que *Compartir no es fácil* arribàs als centres educatius, les biblioteques i les famílies de Marratxí?

Per a mi seria molt especial. Marratxí és el lloc on visc, on la meua família ha crescut i on aquest projecte ha anat prenent forma a poc a poc. Em faria moltíssima il·lusió que el llibre pogués formar part de les biblioteques del municipi, arribar als centres educatius i servir com una eina per treballar els valors amb els infants. Seria una manera molt bonica d'aportar alguna cosa a la comunitat on visc.

En quin moment vares sentir que hi havia una història que necessitaves contar i que va acabar convertint-se en *Compartir no es fácil*?

No hi va haver un únic moment. Va ser la suma de moltes petites situacions, tant a casa com a l'aula. Veia que, quan sorgia un conflicte per compartir, les persones adultes tendíem a centrar-nos a resoldre el problema ràpidament: «Deixa-l'hi», «Ara li toca a ell», «S'ha de compartir». Però poques vegades ens aturàvem a demanar què estava sentint aquell infant. Va ser aleshores quan vaig comprendre que darrere una conducta sempre hi ha una emoció, i vaig sentir que aquesta era una història que mereixia ser contada.

El títol afirma una cosa que tots sabem, però que poques vegades reconeixem: compartir no sempre és fàcil. Què et va dur a abordar precisament aquest tema?

Crec que normalitzar aquesta dificultat és el primer pas per superar-la. A vegades exigim als infants una cosa que fins i tot a les persones adultes ens costa. També ens costa cedir, renunciar a alguna cosa que apreciam o esperar. Volia escriure un conte que no jutjàs els infants per sentir aquesta dificultat, sinó que els ajudàs a comprendre-la i a créixer a partir d'aquesta.

La protagonista, n'Alma, descobreix que les persones adultes de vegades transmeten missatges contradictoris. Fins a quin punt els infants aprenen més del que feim que no del que els deim?

Crec que aprenen molt més del nostre exemple que no dels nostres discursos. Ens observen constantment. Si els demanam que comparteixin, però nosaltres no som

Eres vecino de Marratxí. ¿Te gustaría que *Compartir no es fácil* llegara a los colegios, bibliotecas y familias de Marratxí?

Para mí sería muy especial. Marratxí es el lugar donde vivo, donde mi familia ha crecido y donde este proyecto ha ido tomando forma poco a poco. Me haría muchísima ilusión que el libro pudiera formar parte de las bibliotecas del municipio, llegar a los colegios y servir como una herramienta para trabajar valores con los niños. Sería una forma muy bonita de aportar algo a la comunidad en la que vivo.

¿En qué momento sentiste que había una historia que necesitaba contar y que terminó convirtiéndose en *Compartir no es fácil*?

No hubo un único momento. Fue la suma de muchas pequeñas situaciones, tanto en casa como en el aula. Veía que, cuando surgía un conflicto por compartir, los adultos tendíamos a centrarnos en resolver el problema rápidamente: «Déjasele», «Ahora le toca a él», «Hay que compartir». Pero pocas veces nos parábamos a preguntar qué estaba sintiendo ese niño. Ahí comprendí que detrás de una conducta siempre hay una emoción, y sentí que esa era una historia que merecía ser contada.

El título afirma algo que todos sabemos, pero que pocas veces reconocemos: compartir no siempre es fácil. ¿Qué te llevó a abordar precisamente ese tema?

Porque creo que normalizar esa dificultad es el primer paso para superarla. A veces exigimos a los niños algo que incluso a las personas adultas nos cuesta. También nos cuesta ceder, esperar o renunciar a algo que apreciamos. Quería escribir un cuento que no juzgara a los niños por sentir esa dificultad, sino que les ayudara a comprenderla y a crecer a partir de ella.

La protagonista, Alma, descubre que los adultos a veces transmiten mensajes contradictorios. ¿Hasta qué punto los niños aprenden más de lo que hacemos que de lo que les decimos?

Creo que aprenden muchísimo más de nuestro ejemplo que de nuestros discursos. Nos observan constantemente. Si les pedimos que compartan, pero nosotros no somos generosos con nuestro tiempo, con nuestras cosas o con nuestra manera de relacionarnos, el mensaje pierde fuerza. Educar también significa revisarnos a nosotros mismos.

generosos amb el nostre temps, amb les nostres coses o amb la nostra manera de relacionar-nos, el missatge perd força. Educar també significa revisar-nos a nosaltres mateixos.

Creus que l'educació emocional continua sent una assignatura pendent a l'escola i a les famílies?

Hem avançat molt en els darrers anys, però encara queda camí per recórrer. Cada vegada som més conscients de la importància de parlar de les emocions, de posar-los nom, però sovint continuem dedicant més temps a ensenyar continguts que no a ensenyar a conviure. I, tanmateix, saber reconèixer una emoció, expressar un enuig o posar-se en el lloc de l'altre són aprenentatges que acompanyaran els infants durant tota la vida.

Quines converses t'agradaria que sorgissin entre pares, mares i fills després de llegir-lo?

M'agradaria que els infants poguessin dir amb naturalitat: «A mi també em costa compartir, a vegades», i que les persones adultes els responguessin sense jutjar-los. També m'agradaria que les famílies parlassin de com se senten quan qualcú no comparteix amb elles, de quan els ha costat ser generosos o de per què algunes coses tenen un valor especial per a nosaltres. Quan un conte aconsegueix que una família conversi, ja ha fet bona part de la seva feina.

Com a docent, quines situacions reals de la teva experiència a l'aula et varen inspirar per construir aquesta història?

Moltes de les escenes neixen de situacions que qualsevol docent reconeix de seguida: discussions per un material, per un joc o per voler ser el primer. Però també em varen inspirar aquells moments en què un infant, després de sentir-se escoltat, decideix compartir per iniciativa pròpia. Aquests petits gestos són els que em recorden cada dia que educar no consisteix a imposar, sinó a acompanyar i validar.

Vivim en una societat que fomenta molt la competitivitat i el consum. És avui més difícil ensenyar a compartir que fa uns anys?

Crec que el context no sempre ajuda. Vivim envoltats de missatges que ens conviden a tenir més, a comparar-nos i a pensar primer en nosaltres mateixos. Precisament per això és tan important que la família i l'escola siguin espais on els infants descobreixin el valor de col·laborar, de tenir cura dels altres i de gaudir també d'allò que es comparteix.

Les il·lustracions de na Cris Seto aporten una gran càrrega expressiva al relat. Com va ser el procés de col·laboració?, i quina importància tenen les imatges en un conte d'aquestes característiques?

Ha estat un autèntic privilegi comptar amb na Cris Seto. Des del principi va entendre que les il·lustracions no s'havien de limitar a acompanyar el text, sinó que havien de transmetre emocions per si mateixes. En un conte infantil, la imatge també explica la història. Hi ha mirades, gestos i petits detalls que ajuden el lector a comprendre què senten els personatges fins i tot abans de llegir una sola paraula. ■

¿Crees que la educación emocional sigue siendo una asignatura pendiente en la escuela y en las familias?

Hemos avanzado mucho en los últimos años, pero todavía queda camino por recorrer. Cada vez somos más conscientes de la importancia de hablar de emociones, de ponerles nombre, pero a menudo seguimos dedicando más tiempo a enseñar contenidos que a enseñar a convivir. Y, sin embargo, saber reconocer una emoción, expresar un enfado o ponerse en el lugar del otro son aprendizajes que acompañarán a los niños durante toda la vida.

¿Qué conversaciones te gustaría que surgieran entre padres e hijos después de leerlo?

Me gustaría que los niños pudieran decir con naturalidad: «A mí también me cuesta compartir a veces», y que las personas adultas respondieran sin juzgarles. También me gustaría que las familias hablaran de cómo se sienten cuando alguien no comparte con ellas, de cuándo les ha costado ser generosas o de por qué algunas cosas tienen un valor especial para nosotros. Cuando un cuento consigue que una familia converse, ya ha hecho gran parte de su trabajo.

Como docente, ¿qué situaciones reales de tu experiencia en el aula te inspiraron para construir esta historia?

Muchas de las escenas nacen de situaciones que cualquier docente reconoce enseguida: discusiones por un material, por un juego o por querer ser el primero. Pero también me inspiraron esos momentos en los que un niño, después de sentirse escuchado, decide compartir por iniciativa propia. Esos pequeños gestos son los que me recuerdan cada día que educar no consiste en imponer, sino en acompañar y validar.

Vivimos en una sociedad que fomenta mucho la competitividad y el consumo. ¿Es hoy más difícil enseñar a compartir que hace unos años?

Creo que el contexto no siempre ayuda. Vivimos rodeados de mensajes que nos invitan a tener más, a comparar y a pensar primero en nosotros mismos. Precisamente por eso es tan importante que la familia y el colegio sean espacios donde los niños descubran el valor de colaborar, de cuidar a los demás y de disfrutar también de aquello que se comparte.

Las ilustraciones de Cris Seto aportan una gran carga expresiva al relato. ¿Cómo fue el proceso de colaboración y qué importancia tienen las imágenes en un cuento de estas características?

Ha sido un auténtico privilegio contar con Cris Seto. Desde el principio entendió que las ilustraciones no debían limitarse a acompañar el texto, sino que tenían que transmitir emociones por sí mismas. En un cuento infantil, la imagen también cuenta la historia. Hay miradas, gestos y pequeños detalles que ayudan al lector a comprender lo que sienten los personajes incluso antes de leer una sola palabra. ■

Teresa Matas converteix Sa Refinadora en un espai per a la memòria i l'art contemporani

Sa Refinadora acull fins al pròxim 2 de setembre l'exposició de l'artista marratxinera Teresa Matas, una de les creadores més destacades del panorama artístic balear. La mostra forma part de "A media lumbre", un projecte comissariat per Blanca de la Torre que, després de presentar-se a l'IVAM de València, arriba a Mallorca dins la Biennal B, impulsada per Es Baluard Museu i el Casal Solleric amb la col·laboració de diverses institucions culturals, entre les quals hi ha l'Ajuntament de Marratxí.

L'exposició reuneix tres instal·lacions tèxtils —*Vol interromput*, *Abrazos perdidos* i *Roba plena de llàgrimes*— en què Teresa Matas explora temes com la memòria, la identitat, el dol i la capacitat reparadora de l'art. Mitjançant teixits, peces de roba i materials quotidians carregats de significat, l'artista construeix un llenguatge visual que convida a reflexionar sobre les experiències personals i col·lectives.

La presència d'aquesta proposta situa Sa Refinadora com una de les seus de la Biennal B i reforça el paper de Marratxí dins el circuit de l'art contemporani de Mallorca. Al mateix temps, l'exposició estableix un diàleg entre la creació actual i la tradició artesana del municipi, i reivindica el valor del treball manual, la lentitud dels processos creatius i els sabers transmesos de generació en generació.

Amb aquesta iniciativa, l'Ajuntament de Marratxí continua consolidant una programació cultural oberta a tota la ciutadania i compromesa amb la difusió de l'art contemporani. A més, afavoreix la col·laboració amb institucions de referència i acosta propostes de primer nivell tant als veïns com als visitants.

Teresa Matas convierte Sa Refinadora en un espacio para la memoria y el arte contemporáneo

Sa Refinadora acoge hasta el próximo 2 de septiembre la exposición de la artista marratxinera Teresa Matas, una de las creadoras más reconocidas del panorama artístico balear. La muestra forma parte de "A media lumbre", un proyecto comisariado por Blanca de la Torre que, tras su presentación en el IVAM de València, llega a Mallorca dentro de la Biennal B, impulsada por Es Baluard Museu y el Casal Solleric en colaboración con diversas instituciones culturales, entre ellas el Ajuntament de Marratxí.

La exposición reúne tres instalaciones textiles —*Vol interromput*, *Abrazos perdidos* y *Roba plena de llàgrimes*— en las que Teresa Matas explora cuestiones como la memoria, la identidad, el duelo y la capacidad reparadora del arte. A través de tejidos, prendas y materiales cotidianos cargados de significado, la artista construye un lenguaje visual que invita a la reflexión sobre las experiencias personales y colectivas.

La presencia de esta propuesta sitúa a Sa Refinadora como una de las sedes de la Biennal B y refuerza el papel de Marratxí dentro del circuito artístico contemporáneo de Mallorca. Al mismo tiempo, la exposición establece un diálogo entre la creación actual y la tradición artesanal del municipio, reivindicando el valor del trabajo manual, la lentitud de los procesos creativos y los saberes transmitidos de generación en generación.

Con esta iniciativa, el Ajuntament de Marratxí continúa consolidando una programación cultural abierta a la ciudadanía y comprometida con la difusión del arte contemporáneo, favoreciendo la colaboración con instituciones de referencia y acercando propuestas de primer nivel a vecinos y visitantes.

**Inauguració de l'exposició
"A media lumbre" a Sa Refinadora.**

**Inauguración de la exposición
"A media lumbre" en Sa Refinadora.**

L'art mediterrani inspira

Amb l'arribada de l'estiu l'Espai Jove d'Es Pla de na Tesa ha creat el Laboratori d'Art Mediterrani, una proposta per a majors de 14 anys que ha omplert el mes de juliol de creativitat, inspiració i treball manual. La iniciativa sorgeix dels Tallers d'Artesania Tradicional Balear que es fan mensualment, dedicats a diferents disciplines artesanals com la cistelleria, el fang o les manualitats amb fibres naturals.

Aquestes activitats tenen com a objectiu acostar els joves a tècniques tradicionals, fomentar la creativitat i posar en valor els oficis artesans que formen part del nostre patrimoni.

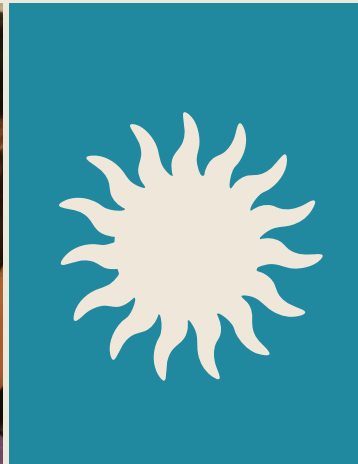
El tallers han fet descobrir als participants diferents tècniques artesanals i treballar amb materials naturals i sostenibles amb el Mediterrani com a fil conductor. Han après, per exemple, a crear peces de macramé fent nusos amb fibres naturals fins a donar forma a penjolls decoratius, suports per a testos o petits tapissos.

Un dels tallers més originals ha estat el d'elaboració d'espelmes artesanals amb cera d'abella. Els joves han treballat amb làmines de cera natural, enrotllant-les amb cura fins a obtenir una espelma amb formes hexagonals i aroma de mel. Una activitat senzilla però molt satisfactòria que els ha permès descobrir una manera diferent d'elaborar les seves pròpies decoracions. També han construït llums de vidre, combinant diferents peces i elements decoratius per crear un objecte únic i personalitzat que després han pogut endur-se a casa.

El curs de joieria mediterrània, inspirat en els colors de la mar i l'arena, ha estat un dels tallers amb més participació. A més de crear collarets, polseres i penjolls, els assistents també han experimentat l'art amb la tècnica del trencadís, elaborant petites composicions decoratives amb tonalitats verdes i turqueses que evocuen el paisatge mediterrani.

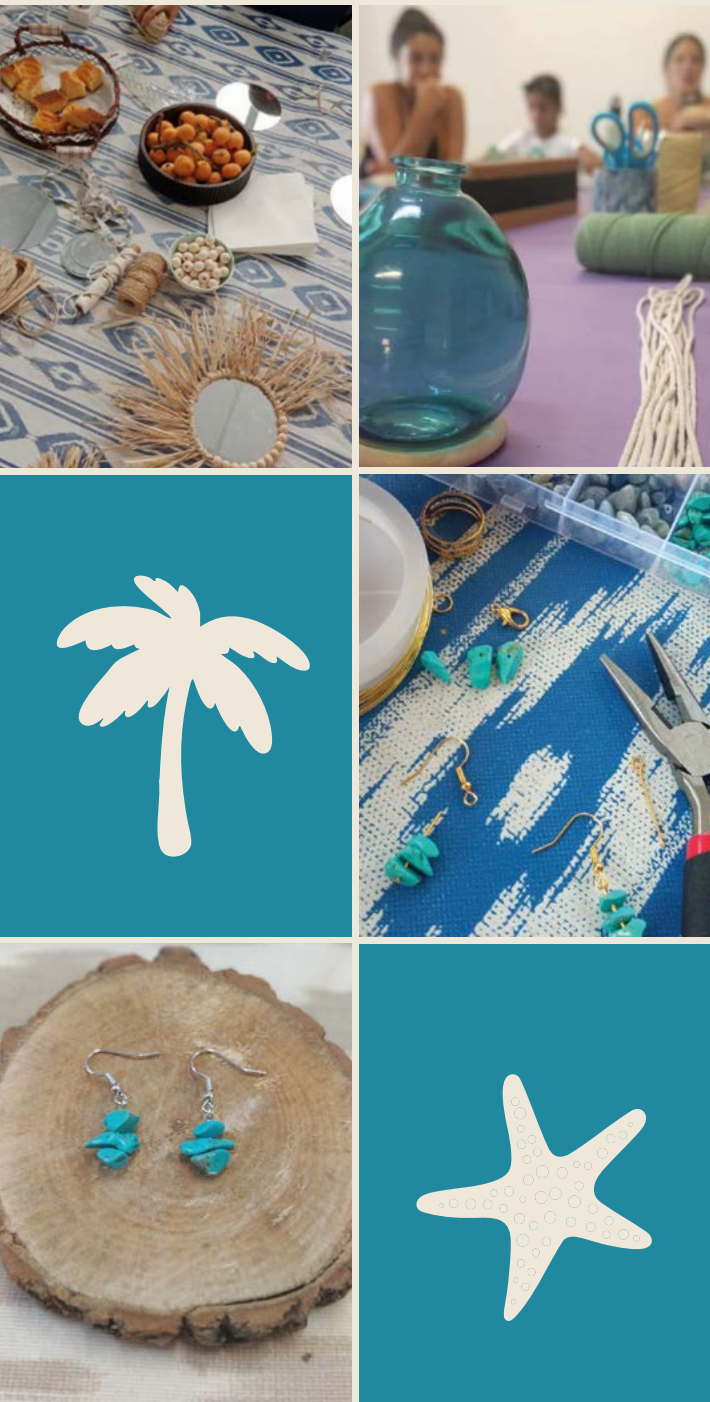
Per posar el punt final a aquest juliol creatiu, el jovent ha participat en un taller de branding i fotografia de producte. Cada participant ha dissenyat el seu propi logotip, etiquetes personalitzades i ha après a fotografiar les seves peces amb una presentació atractiva, simulant el procés que segueixen molts artesans i petits emprenedors per donar a conèixer les seves creacions.

L'èxit d'aquesta iniciativa confirma que moltes d'aquestes propostes es repetiran durant la programació de tardor i hivern adaptant-se als interessos dels participants. Per a més informació, pots contactar amb l'Espai Jove a través del correu espaijove@marratxi.es.

El arte mediterráneo inspi

El julio más creativo

Con la llegada del verano, el Espai Jove de Es Pla de na Tesa ha puesto en marcha el Laboratorio de Arte Mediterráneo, una propuesta dirigida a jóvenes mayores de 14 años que ha llenado el mes de julio de creatividad, inspiración y trabajo manual. La iniciativa surge de los Talleres de Artesanía Tradicional Balear que se celebran mensualmente y que están dedicados a diferentes disciplinas artesanales como la cestería, el barro o las manualidades con fibras naturales.

Estas actividades tienen como objetivo acercar a los jóvenes a las técnicas tradicionales, fomentar la creatividad y poner en valor los oficios artesanales que forman parte de nuestro patrimonio.

Los talleres han permitido descubrir a los participantes distintas técnicas artesanales y trabajar con materiales naturales y sostenibles, teniendo el Mediterráneo como hilo conductor. Han aprendido, por ejemplo, a crear piezas de macramé realizando nudos con fibras naturales hasta dar forma a colgantes decorativos, soportes para macetas o pequeños tapices.

Uno de los talleres más originales ha sido el de elaboración de velas artesanales con cera de abeja. Los jóvenes han trabajado con láminas de cera natural, enrollándolas cuidadosamente hasta obtener una vela con formas hexagonales y aroma a miel. Una actividad sencilla, pero muy gratificante, que les ha permitido descubrir una forma diferente de elaborar sus propias decoraciones. También han construido lámparas de vidrio, combinando distintas piezas y elementos decorativos para crear un objeto único y personalizado que después han podido llevarse a casa.

El curso de joyería mediterránea, inspirado en los colores del mar y la arena, ha sido uno de los talleres con mayor participación. Además de crear collares, pulseras y colgantes, los asistentes también han experimentado con la técnica artística del trencadís, elaborando pequeñas composiciones decorativas con tonalidades verdes y turquesas que evocan el paisaje mediterráneo.

Para poner el broche final a este julio creativo, los jóvenes han participado en un taller de branding y fotografía de producto. Cada participante ha diseñado su propio logotipo, etiquetas personalizadas y ha aprendido a fotografiar sus piezas con una presentación atractiva, simulando el proceso que siguen muchos artesanos y pequeños emprendedores para dar a conocer sus creaciones.

El éxito de esta iniciativa confirma que muchas de estas propuestas volverán a formar parte de la programación de otoño e invierno, adaptándose a los intereses de los participantes. Para más información, puede contactarse con el Espai Jove a través del correo electrónico espaijove@marratxi.es.

El julio más creativo

Kalemba percussió

✉ kalembapercussio@gmail.com

📷 [@percussiokalemba](https://www.instagram.com/percussiokalemba)

Quina és la vostra tasca principal?

La nostra tasca principal és apropar la música i la percussió a la societat mitjançant actuacions, tallers i activitats participatives. Treballam per fomentar la convivència, la inclusió i la participació amb la música.

Quan i com va sorgir Kalemba?

Kalemba va néixer l'any 2010 arran dels cursos de percussió dels Estius Joves de Marratxí. Amb el pas del temps, el grup va anar creixent fins a consolidar-se com un projecte estable. Actualment, els cursos continuen actius i s'organitzen en dos nivells, iniciació i avançat, per oferir a persones de diferents nivells l'oportunitat d'aprendre i gaudir de la percussió.

Quants de membres la formau actualment?

Kalemba està formada per aproximadament 25 membres actius, tot i que aquesta xifra pot variar lleugerament al llarg de l'any.

Quines activitats duis a terme al llarg de l'any?

Kalemba participa habitualment en cercaviles, festes populars de diferents municipis, esdeveniments culturals, activitats socials i per a nosaltres una data molt especial és la participació a la Rua de Marratxí. A més, organitzam tallers de percussió adreçats a persones de totes les edats, amb l'objectiu de compartir la nostra passió per la música i crear espais de convivència, aprenentatge i participació. ■

¿Cuál es vuestra principal labor?

Nuestra principal labor es acercar la música y la percusión a la sociedad mediante actuaciones, talleres y actividades participativas. Trabajamos para fomentar la convivencia, la inclusión y la participación a través de la música.

¿Cuándo y cómo surgió Kalemba?

Kalemba nació en el año 2010 a raíz de los cursos de percusión de los Estius Joves de Marratxí. Con el paso del tiempo, el grupo fue creciendo hasta consolidarse como un proyecto estable. Actualmente, los cursos continúan activos y se organizan en dos niveles, iniciación y avanzado, para ofrecer a personas de distintos niveles la oportunidad de aprender, crecer y disfrutar de la percusión.

¿Cuántos miembros la formáis actualmente?

Actualmente, Kalemba está formada por aproximadamente 25 miembros activos, aunque esta cifra puede variar ligeramente a lo largo del año.

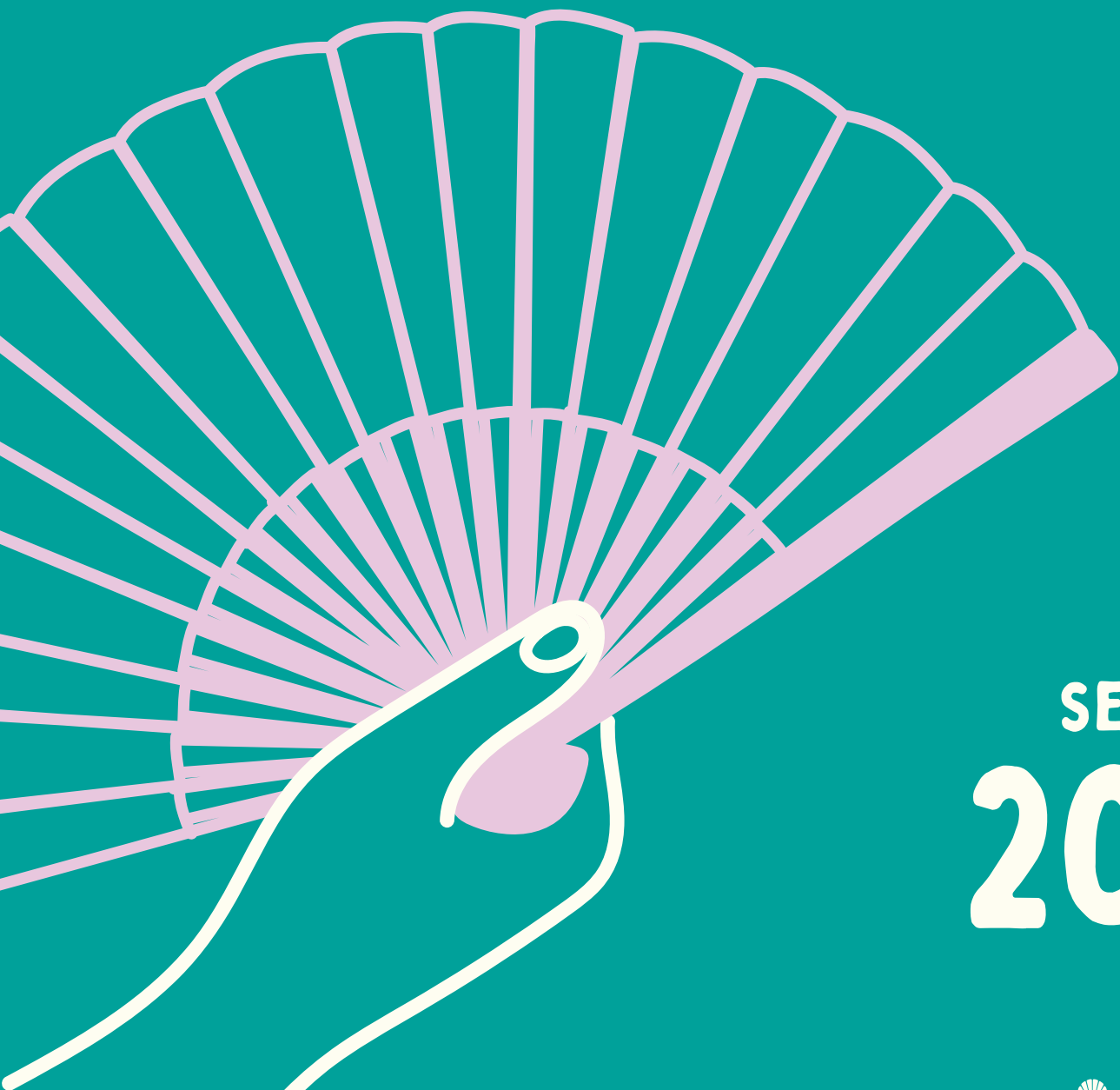
¿Qué actividades lleváis a cabo a lo largo del año?

Kalemba participa habitualmente en pasacalles, fiestas populares de diferentes municipios, eventos culturales, actividades sociales y para nosotros una fecha muy especial es la participación en la Rua de Marratxí. Además, organizamos talleres de percusión dirigidos a personas de todas las edades, con el objetivo de compartir nuestra pasión por la música y crear espacios de convivencia, aprendizaje y participación. ■

CULTURA

a la fresca

JULIOL
AGOST
SETEMBRE
2026

CONSULTA EL PROGRAMA: MARRATXI.ES

Ajuntament
de Marratxí